

Komáromi Öregdiák

A komáromi magyar gimnázium BARÁTI KÖRÉNEK 20. hírlevele

2009. szeptember

VI. évfolyam

3. szám

„A koldusnak, a páriának,
A jöttmentnek is van joga
Istenéhez apái módján
És nyelvén fohászkodnia,
Csak nektek ajánlják templomul
Az út szélét s az égbolt sátorát?
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!”

Reményik S.

1649–2009

A komáromi gimnázium 360 éve

Az „érseki” katolikus gimnázium alapítása 1649-re tehető, amikor III. Ferdinánd a jezsuitáknak adományozta a Várgrófházat, hogy ott iskolát rendezzenek be. A gimnázium teljes 100 esztendeig a rezidencia földszinti helyiségeiben volt elhelyezve. 1749-ben az iskola a kizárólag csak iskolai célra készült épületbe költözött, amely a későbbi „kisgimnáziumnak” nevezett épület Szent András-templomra néző szárnyának felelt meg. (A mai Duna Menti Múzeum helyén állt.)

II. József császár 1782. február 8-án a pannonthalmi Szent Benedek-rendnek adományozza az eltörölt Jézus-társaság rezidenciáját, és a tanulmányi alap költségén teljesen újra épí-

Meghívó

Tisztelettel meghívjuk a Baráti Kör
5. TAGSÁGI ÖSSZEJÖVETELÉRE.

Az összejövetelt a Komáromi Magyar Gimnázium Öregdiákjainak és Tanárainak Baráti Köre és a Selye János Gimnázium igazgatósága szervezi a Komáromi Bencés Gimnázium, valamint a Király püspök utcai épületben később különböző neveken működő utódiskolák diákjai, tanárai, valamint a Pedagógiai Iskola növendékei és tanárai számára.

A tagsági összejövetel időpontja:

2009. október 24., szombat.

Az összejövetel programját lásd a 2. oldalon!

tett nagygimnáziumot. Ez az iskola csak 3 tantermet foglalt magában, ezért máris bővíteni kellett. Az építők mesterek a gyakori földrengésekre való tekintettel a külön szárnyépülettel való bővítést javasolták. Az új szárnyépület két 2-2 ablakos tantermet és egy 4 ablakos tágas oratóriumot foglalt magában, és észak-déli irányban húzódva derékszögben kapcsolódott a korábbi épülethez. Az építkezés 1778. szeptemberére készült el. Pár évvel az utolsó simítások befejezése után, 1783. április 22-én földrengés következtében az iskola és a tanári lakások annyira megrongálódtak, hogy a tanítást szüneteltetni kellett. Az a kérdés is felmerült, megmaradhat-e ebben a „földrengéses fészekben” a gimnázium. 1848 szeptemberében hatalmas tűzvész pusztított a városban, leégett a gimnázium épülete is. A taneszközök és gyűjtemények mind elégtek. A bencések mindent nulláról kezdték.

A Bach-korszakban a bencés rendet azzal vádolták, hogy a magyar nemzeti érzületet a kelleténél jobban istápolva elősegítette a forradalmat. 1850. szeptember 7-én a hatalom az iskolát egy tollvonással 4 osztályos *al-gimnáziummá degradálta*. Sokéves törekvés eredménye volt, hogy 1908. szeptember 8-án felavatásra került a komáromi főgimnázium vadonatúj épülete. A kisgimnáziumot 1913. március 3-án bontották le. A tornyában lévő harangot az új főgimnázium lépcsőházában helyezték el mint vészjelző harangot.

A Baráti Kör hírei**Baráti Körünk polgári társulás lett**

Tájékoztatjuk tagjainkat, hogy Baráti Körünket az SZK Belügyminisztériuma 2009. június 6-án polgári társulásként bejegyezte.

Mint lapunk előző számában már közzétettük: a Baráti Körön belüli „polgári társulás” megalapításának szükségességét a „kör” pénzüvel való gazdálkodással kapcsolatos gondok indokolják. Dr. Bastrnák Ferenc, a Baráti Kör elnöke – a polgári társulás fő szervezője – 2009. július 2-ára tűzte ki a társulás megalapításának időpontját; erre a napra hívta össze – zömmel a hétfői összejövetelen összejárókat –, a baráti kör legaktívabb tagjait. Megjelentek: Oláh György, Dr. Hrdy Miklós, Mgr. Slančíkné B. Zsuzsanna, Ing. Sagát István, Stirber Lajos, Ing. Répás István, Dr. Bastrnák Ferenc, Doc. Dr. Jakab István PhD, Mgr. Jakabné Lelkes Ilona, Juhászné M. Márta, Dr. Körtvélyesiné R. Piroška, Huszlicskáné Vámos Piroška, Oláh Imre, Oláhné Domonkos Ilona, Lovász Gabriella, Szabóné M. Ilona, Dr. Viola Pál.

A polgári társulás mint civil szerveződés neve: **Komáromi Magyar Gimnázium Öregdiákjainak és Tanárainak Baráti Köre Polgári Társulás.**

Az alapszabály megtárgyalását követően a jelenlevők a következő összetételű vezetőséget választották meg:

Dr. Bastrnák Ferenc

Oláh György

Dr. Viola Pál

Stirber Lajos

Mgr. Slančíkné B. Zsuzsanna

A polgári társulás alapszabályának megfelelően arra kérjük Baráti Körünk tagjait, hogy az alábbi jelentkezőlap kitöltésével jelentkezzenek be a polgári társulásba. A kitöltött jelentkezőlapot juttassák el (postán vagy személyesen) Fehér Erzsébethez, a gimnázium titkárnőjéhez. Az új jelentkezési lap kitöltésére azért van szükség, mert az eredeti nem tartalmazta a „polgári társulás” megnevezést. Megértésüket köszönjük.

Stirber Lajos

A tagsági összejövétel PROGRAMJA:

Gyülekezés, regisztráció

2009. október 24-én 9-től 9³⁰-ig

9³⁰ Szózat

A Selye János Gimnázium
diákjainak műsora

Ünnepélyes megnyitó

– *dr. Bastrnák Ferenc*, a Baráti
Kör elnöke

– *dr. Bastrnák Tibor*,

Komárom város polgármestere

– *Szigeti László*, a parlament
oktatási bizottságának alelnöke

– *Andruskó Imre*, az SJG
igazgatója

Előadás a Kazinczy évforduló
alkalmából

Tájékoztató a Baráti Kör
tevékenységéről és anyagi
helyzetéről

– *dr. Bastrnák Ferenc*, a Baráti
Kör elnöke

A következő időszak céljai és
teendői – javaslatok

Jubilánsok köszöntése

Himnusz

13⁰⁰ Ünnepi fogadás

BELÉPÉSI NYILATKOZAT

Alulírott: született: kijelentem, hogy
(név) (dátum)

a Komáromi Magyar Gimnázium Öregdiákjainak és Tanárainak Baráti Köre

polgári társulás alapszabályát elfogadom, és munkájában ennek megfelelően egyéni tagként részt kívánok venni.

Az iskolában érettségiztem az évben

Az iskola diákja voltam -tól -ig

Az iskola tanára voltam -tól -ig

Elérhetőségeim:

Lakcím:

Telefonszám:

Elektronikus postacím:

Dátum:

Aláírás:

Kitüntetettjeink

Szénássy Zoltánt Pro Probitate díjjal tüntették ki

Dr. Szénássy Zoltán, iskolánk nyugalmazott tanára nemrég vehette át a Pro Probitate Díjat. Akik ismerjük őt, állíthatjuk, hogy a díj ez évben a megfelelő emberhez került, hiszen egész életével és munkájával mélységes szeretetét és hűségét bizonyította szülővárosa, iskolája és a pedagógusi hivatás iránt; a családjá mellett számára a legfontosabbat Komárom és az iskola, a tanítványok jelenték.

1925. október 10-én született Komáromban. Pápán a tanítóképzőben érettségizett, majd 1956-ban fejezte be Pozsonyban egyetemi tanulmányait: magyar–történelem szakos tanári oklevelet szerzett. A pedagógiai iskolában tanította a jövőbeli óvónőket, majd a 11 éves középiskola mindkét tagozatában a történelem és a földrajz tantárgyakat oktatta. 42 év aktív tanítást követően 1991-ben vonult nyugdíjba. A négy évtizedes pedagógusi szolgálat során tanítványait mindig, minden körülmények között nemzetünk iránti hűségre, tiszteletre nevelte.

Személyében kiváló helytörténészt tisztelhetünk, aki 1959-től nemcsak a szűkebb pátriájában, hanem a Magyarországon és az Erdélyben megjelenő folyóiratokban is publikál. Eddig megjelent 15 könyve közül 12 Komárom történetével és a város neves személyiségeivel foglalkozik. Jócskán túl 80. életévén még ma is aktívan tevékenykedik – a Komáromban már a két világháború között működő, neves polgári társuláshoz – a Jókai Egyesületnek a keretében. Ennek az ő személyéhez kapcsolható újraindítása fejezi ki a leginkább a számára legfontosabb értékeket. Díjak, kitüntetések sora igazolja, hogy maga a város, Révkomárom és Dél-Komárom is megbecsüli eddig végzett, sokirányú tevékenységét.

Tanáromnak (Dr. Szénássy Zoltánnak)

Ő más ember, mint a többi.

– Születése nem véletlen...

*Te csak egy vagy a sok közül,
de ő megismételhetetlen.*

*Mert mindig adni akar,
Mindent adni, odaadni: levegőt és
kéklő eget, szeretetet, emberséget.
Mindenkinek méltóságot,
Ifjúságnak tudásvágyat...*

*Ha gyengül már a nap ereje,
S érzéseink betelnek, erdők, mezők
virágok illatával,
Most keressük egymást,
Mert hisszük a szellem,
és a szív összetalálkozását.*

*Hisz annyi mindent nem láttunk még.
S annyi mindent láttunk már...*

*Ma össznemzetien vagyok mámoros.
Komárom városa magához ölel,
Ha túl erősen süt rám a nap,
Majd megszakad a felhő,
S megered a szó, mely századokat átölel.*

*Jó mesterem előtt, meghajtom fejem,
S általa a magyar dal átrepül a tengereken.*

2009

Kürthy Veronika

Jó egészséget és töretlen munkakedvet kívánunk!

Burián László esperesplébános **Kisebbségekért Díjat** kapott. Ezt a díjat azok a külföldi magyarok kapják, akik munkásságukkal nagyban hozzájárultak a nemzeti identitás, a magyar kultúra megőrzéséhez és fejlesztéséhez. Burián László 1933-tól 1939-ig volt a komáromi bencés gimnázium diákja, ma Ebeden teljesít áldásos szolgálatot. 2000-ben az MKP Helytállásért Díját is átvehette, mert a második világháború után önként követte a Csehszlovákiába deportált híveit.

2009. június 9-én ünnepélyes keretek közt adták át Pozsonyban a **Posonium Irodalmi és Művészeti Díj** ez évi kitüntetettjeinek az elismerést. Életműdíjat kapott **dr. Jakab István PhD**, nyug. egyetemi docens, baráti körünk tiszteletbeli tagja sok évtizedes nyelvészeti és nyelvművelési munkásságáért és **Tózsér Árpád költő**, műfordító, kritikus, szerkesztő, iskolánk egykori diákja (1954-ben érettségizett) sok évtizedes irodalmi munkásságáért.

Jakab István munkásságát Duba Gyula méltatta: „Minden korban támadnak legendás nyelvészeink, szinte intézmény rangjára emelkedő tudós személyiségeink, akiknek munkássága a közbeszédben él.”

Tózsér Árpád személyét és pályáját Fónod Zoltán méltatta: „Nem túlzás, ha azt mondjuk, Tózsér Árpádot eredendően a hajlama, érdeklődési köre és a becsvágya vitte a gondolati költészet és az egyetemes műveltséganyag vonzáskörébe.”

Tőkés László egyéni díjat kapott 2009. június 28-án Kisvárdán **Koncsol László** író, költő, műfordító, helytörténész, a Szlovákiai Református Keresztény Egyház volt főgondnoka, iskolánk egykori diákja (1954-ben érettségizett) sok évtizedes irodalmi, helytörténeti és egyházszerkezési munkájáért. A díjazottat évfolyamtársa, Tózsér Árpád méltatta, s a díj átadásán jelen volt Tőkés László EP-képviselő, a díj névadója is.

Baráti gratuláció Koncsol Lászlónak a Tőkés László Alapítvány egyéni díjához

Részletek Tözsér Árpád laudációjából (Elhangzott Kisvárdán 2009. június 28-án; megjelent az Irodalmi Szemle 2009. augusztusi számában)

(...) Ha történelmi múltunkat ma élő személyeken akarom megidézni, én sem a távolba nézek, nem a Budapesten, Pozsonyban, Kolozsvárott országló virzsinias újjgazdagokat veszem szemügyre, hanem legtöbbször a tölem immár közel hatvan éve mindig karnyújtásnyira élő, dolgozó, lépkedő barátomat, egykori közép- és kismesek, kálvinista lelkesek, értelmiségiek utódját, Koncsol Lászlót. (...) Jeles gondolkodónk-írónk habitusát éppen az teszi megismételhetetlenül egyénivé, hogy a hagyományos értékeink megóvása mellett az új idők kihívásai elé is mindenkor oda tudja tárnai a mellét: nincs egy olyan szlovákiai magyar értelmiségi, aki kezdettől fogva (tehát már az ötvenes és hatvanas években is) olyan következetességgel készült a szabad Európába, mint ő.

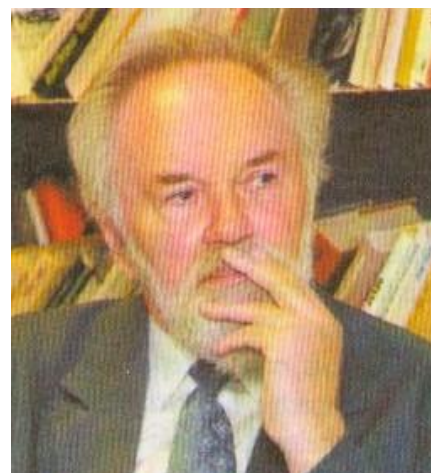
(...) A hatvanas évek második felében, s a hetvenes évek legelején Koncsol Lacival együtt szerkesztettük az *Irodalmi Szemlét*, egészen közről nézhettem, szemlélhettem, hogyan éli személyessé a családján, az iskolán (Sárospatakon, Komáromban) s a klasszikus magyar irodalmon keresztül a magyar és közép-európai történelmet, s ezzel egy időben született esztétizmusával és mélyen vallásos hitével hogyan tájékozódik a legmodernebb és vallásos ihletettségu irodalmi irányzatok felé is: ő hozta be az akkori *Irodalmi Szemlébe* Weöres Sándort, Nemes Nagy Ágnes, Beney Zsuzsát, Kormos Istvánt, de Pilinszky Jánost és Rónay Györgyöt is.

Aztán jött a hetvenes évek második fele s a nyolcvanas évek, a csehszlovák „sötétségkorszak”, jött Bled (egy, a szlovén PEN Club ülésén elhangzott emlékezetes Koncsol-beszéd, amelyet követően hajtóvadászat indult íróink ellen). (...) A nyolcvanas évek második felében, a rendszerváltást

megelőző években meghívják Dióspatonyba hely- és kultúrtörténésznek, s ő megunva a husáki pártállam packázásait, szinte egyik napról a másikra hátat fordít az irodalomnak és közéletnek, hogy aztán 2000-ig szinte egyetlen szép-irodalmi jellegű vagy szépirodalomról szóló sort se írjon le.

Ezekben az időkben mint történész s főleg a dióspatonyi – csallóközi helytörténész, a Kalligram könyvkiadó *Csallóközi Kiskönyvtár* c. sorozatának szerkesztője nagyon jelentős történelmi-tudatformáló munkát végez. (...) a napokban immár a harmincnegyedik darabja is megjelenik!) De a nyolcvanas évek második felében és a kilencvenes években, tehát több mint tíz évig, irodalomról, irodalmi életéről még beszélni sem volt hajlandó. Aztán hosszú hallgatás után 2000-ben váratlanul megint megszólal benne a költő, s mélyről, nagyon mélyről tör fel belőle az elvegyülés, de ezúttal a szó szoros értelmében vett elvegyülés, az „isa pur és chomu vogymuk” megrázó élménye. (...) A *Csontok* c. Koncsol-kötet a vers és tiszta líra nagy erejű rehabilitációja is. (...) Koncsol László nemcsak született költő, hanem született elbeszélő, mesélő is. Ha valamiről mesélni kezd, az a valami élhető, hiteles valósággá válik. (...) Az idei könyvhétre *Cseppben az öböl* címmel megjelent egy publicisztikai gyűjteménye (...) egyharmada egy kisregény-terjedelmű elbeszélő próza, amelynek címe *Kirakódsdi*, amelyben egy nem mindennapi személyiség vall önmagáról és közép-európai sorsokról; utolsó egyetemi éveiről, pedagóguspályájának kezdeteiről, katonaeveiről, családi életének alakulásáról, s közvetve, de annál plasztikusabban és hitelesebben a múlt század ötvenes éveinek végéről és a hatvanas évek elejéről. Együtt van tehát ebben az írásban minden nagy prózához, mondjuk egy közép-európai nagyregényhez. Kíváncsian várjuk a folytatását, majd önálló kötetbe szervezését, hogy ezzel a műfajilag teljes Koncsol-organon megszólaljon végre. (...)

Tözsér Árpád

Koncsol László

Csoportképünkön a díjazottakat és a Posonium Irodalmi és Művészeti díj alapítóit láthatjuk. Balról jobbra (ülősor): Mátyásfalvy György, Lauer Edit, Dobos László és Jakab István. Mögöttük: Jaksics Ferenc, Tözsér Árpád, Ardamica Zoltán, Mizser Attila, Zeman László, Gyüre Lajos, Hunčík Péter, Simon Attila (Somogyi Tibor felvétele).

Tőzsér Árpád

A kódváltás pragmatikája (Példaszöveg egy szakdolgozatról)

Andi én majdnem majdnem röhögtem
tiszttára izé *počkajte!* mondom
itt van a próba... *kabinka* tudod
ott próbált előttünk *a čo ked' sme na pláži*
csak hogy ez nem *pláž* öneki mindegy
tiszttára *psycho* volt mindene látszott

Hát egyszer látom egy partiban megismert
odaült hozzám *do frasa!* jól kifogtam
úgy hívták képzeld hogy „jógyerek”
így magyarul ő meg nem is értette
nem *paszolt* hozzá mindig a *dekoltom* nézte
úrsten mondom ez olyan *úchylák*

Nekem nyáron itt izé no *stehná*
marha jó izmos volt a biciklitől
furt fogdozni akarta izé a combom
(nekem így nem jó hogy „combom”
a comb az nálunk csirkecomb tudod
a *stehna* az olyan... *super totál*)

Nem hagytam tapizni *neser sa!* montam
azt hitte azér nevetek mert tetszik
én meg furt a *boxerkyt* láttam rajta
amit ott vett a mi *sekáčunkban*
csak fogdozott az asztal alatt

Az én alma matereim (Részletek)

(...) Vajon miért foglalkoztatják az én képzeletemet az egykori iskoláim kevésbé, mint a másokét az ő alma matereik? (...)

Az *alma mater* kifejezést általában a felnevelő szellemi műhely értelmében használjuk, pedig szó szerint tápláló, jóságos anyát jelent, s (...) az anya túlhaltott, „ápoló jósága” néha terhes is lehet.

Számomra az alma matereim általában terhesek voltak! Pedig nem voltam rossz tanuló; ami érdekelt, könnyen megtanultam. (...) Az iskolában úgy éreztem, hogy azokból a tantárgyakból, amelyek érdekelték, tudok annyit, mint maga a tanító, ami meg nem érdekelt, az előtt teljesen reménytelenül, sőt kétségbe esve álltam.

(...) Gyermekkorom emlékezetes „stúdiumai” általában nem az iskoláimhoz kötődnek. Olvasni például a nálam tizenkét évvel idősebb testvérbátyámtól, Pistától tanultam. (...) Tőle tanultam például – lehettem vagy hatéves – a „*helypótló nulla*” kifejezést. Igaz, akkoriban még azt hittem, hogy az valami kitalált szó, esetleg valami káromkodásféle. (...)

Nem biztos, hogy az iskola az igazi alma materünk. Én a szülőfalumban, Gömörpéterfalán kezdtem iskolába járni, 1942-ben (a véletlen úgy hozta, hogy pontosan abban az épületben, amelyben korábban megszülettem. ...) Aztán megint csehszlovák címer került az iskolánkra; (...) az új tanítónk meg egyetlen szót sem tudott magyarul. (...) ... három és fél évig magyar iskolákban és viszonylagos nyugalomban tanulhattam. De számomra a magyarországi iskoláim sem az ott szerzett ismeretek okán emlékeztetnek.

(...) A következő alma materem színhelye Rimaszombat volt, gimnáziumba meg Komáromban kezdtem járni, 1951-ben, de egyik helyen sem az iskolában tanultam az igazán érdekes dolgokat; s ha igen, akkor a diáktársaimtól vagy a nem kötelező olvasmányaimból, s csak kevésbé a tanáraimtól. Lehet, hogy pechem volt, s nem találkoztam igazán jó tanárokkal, tudós egyéniségekkel, akikre felnézhettem volna (az egyetlen kivétel a komáromi Turczel Lajos volt, akinek szenvedélyes előadásai, nagy és feltétlenül megbízható tudása alapján képet alkothattam magamnak az igazi tudós pedagógusról. (...)

Boldog születésnapot!

Puskásné Tomaschek Piroska (90 éves), **Prohászka Marcell** (85 éves), **Simekné Siposs Erzsébet** (80 éves) tanárnő, **Horváthné Bartal Zsuzsanna** (80 éves), **JUDr. Szabó Rezső** (80 éves) – baráti körünk tagjai;

90. évét töltötte be **Szalontayné Kenessey Margit**, iskolánk 72 éve érettségizett diákja. Ő vehette át a 4. ngytalálkozóán elsőként a Gránitmatúra emléklapot;

Dr. Körmendi Géza (80 éves), a tatai testvérszervezet egykori elnöke, aki baráti körünk szervezésében értékes segítséget nyújtott.

Jubiláló tagjainknak még sok boldog születésnapot kívánunk!

Tomaschek Piroska és családja

Tomaschek Piroska és Berta

Emlékezzünk!

... elődeink helytállására

„Emberségből példát, vitézségről formát
Mindeneknek ők adnak...”

(Balassi Bálint)

Amióta mi, felvidékiek határon túliak lettünk, nincs nyugalomunk. Erről folyamatosan gondoskodik a mindenkori hatalom arroganciája. Céljuk kezdetektől napjainkig egyértelmű: a leggaládabb eszközökkel felgyorsítani nemzeti kisebbségünk asszimilációját. Az, hogy – a magyarfóbiában szenvedők szégyenletes erőlködése ellenére – még mindig vagyunk, azoknak a „hősöknek” köszönhető, akiknek egykori helytállása ma is példaértékű. Emlékeztetőül hadd idézzek gimnáziumunk történetéből; az 1938/39-es tanév Évkönyvéből, dr. Hajdú Lukácsnak – az intézmény legtevékenyebb tanárai egyikének – *Emlékezzünk* című írásából!

„A tanügyi hatóságok...megvárták a trianoni béke aláírásának napját, addig nem lépték át az intézet küszöbét. 1919-ben még az érettségi vizsgálaton is az igazgató elnökölt, és írta alá a bizonyítványokat. (...) Így következett el 1920. jún. 4., a trianoni béke aláírásának napja. Ezen a napon jelent meg először a csehszlovák kormány képviselőtében intézetünkben a csehszlovák főigazgató. (...) Jún. 5-én (...) nagy német nyelvű konferencia volt az új tantervre való áttéréőről. A kormány kierőszakolta, hogy az érettségi vizsgálatot már ebben az évben a cseh rendtartás szerint tegyék le diákjaink. A magyar történelmet törölték, helyébe a csehszlovák történelem került. Hiába volt minden érvelés és tiltakozás. A készületre egy hónapot adtak, júl. 5-én és 6-án volt az érettségi. De még jún. 9-én újból megjelent a főigazgató, összehívta a tanárokat és azt követelte, hogy egy óra alatt döntsenek, leteszik-e a hűségesküt, vagy nem? De ha megtagadják, akkor el kell hagyniuk a várost, az intézetet becsukják, a diákságot pedig év végén bizonyítvány nélkül szélnek eresztik. (...) A tanárok lenéztek az udvarra, látták a játszadozó, mit sem sejtő gyermekereget, a szívük megtelt fájdalommal, féltéssel, hősi elszántsággal, és kijelentették, hogy leteszik a fogadalmat, vállalják a kisebbségi sorsot, maradnak. (...) A tanári kar a fogadalom letétele után joggal hihette, hogy ezután háborítatlanul végezheti nevelői munkáját. Nem így történt. 1920. júl. 8-i dátummal a minisztérium valóságos vádiratot intézett Mórocz Emilián igazgató és tanári kara ellen. Hibáztatja az igazgatót, hogy az intézetben mind ez ideig a magyar tanterv szerint folyt a tanítás, magyarországi tankönyvekből. (...) ...a tanári kar tagjai nem élnek kizárólag tanári hivatásuknak, hanem politikai működést fejtenek ki, és az állammal szemben ellenségesen viselkednek. (...) A tanárok elfelejtik, hogy a bencés rend Szlovénzskón idegen, és nem gondolnak arra, hogy az állam által nyújtott

vendégszeretetért illő volna lojálisan viselkedniök.”
Nincs új a Nap alatt!

„Mórocz Emilián (...) visszautasítja a vádakat. Legfőbb érve, hogy Komárom a béke aláírásáig nem tartozott a Csehszlovák Köztársasághoz, és így joggal tanított a tanári kar magyar tanterv szerint. (...) A minisztérium válasza az volt, hogy Szunyogh Xav. Ferencet júl. 31-én kiutasította a Felvidékről, Gácsér K. Józsefet eltiltotta a tanítástól és Mórocz Emiliánt felszólította az igazgatóságról való lemondásra. A tanári kart újból figyelmeztette, hogy a (...) csehszlovák állampolgári hűség szószólója legyen, és így kiérdemelje felettes hatóságainak bizalmát.” Természetesen a zaklatások nem szüntek meg. „Milyen fájdalmas, mennyire idegölő volt éveken át úgy járni iskolába – írja Hajdú Lukács –, hogy esetleg ma vagyok ott utoljára, megjön az eltiltás, holnap már nem mehetek be tanítványaim közé.”

Különben a trianoni béke aláírásának napja után „a 63 felvidéki és kárpátaljai magyar középiskolából ... mindjárt az első hónapokban már csak 8 maradt és egyetlen női tanítóképző. Ebből is csak 3 volt önálló (Beregszász, Ipolyság, Komárom), 5 pedig párhuzamos tagozat a csehszlovák intézet mellett (Pozsony, Érsekújvár, Losonc, Rimaszombat, Kassa). A megszűnt magyar iskolák helyébe szlovák iskolákat állítottak. Tanulóik között igen sok volt a magyar. ...mindazokat, akik csak legkevésbé függtek tőlük, már kényszerítették, hogy gyermekeiket az ő iskolájukba adják. Itt azután valóságos janicsárnevelés folyt.” Volt olyan időszak, amikor az eltiltások következtében a bencés gimnázium tanárai „az élet súlyával vállukon, betegségektől sújtva, tanítottak 80-90 tanuló osztályokban. (...) Áldozatos és érdemes munkájuk bizonyára be van írva az Élet könyvébe.”

Gondoljunk csak bele, mind történelmünkben, mind saját környezetünkben hány olyan embert tudnánk megnevezni, aki a nagyobb falat kenyér, egy-egy ún. jobb pozíció, a karrier reményében eladta (eladja) magát, megtagadja hitét, mi több: nemzetét! A Magyar Kultúra Napja alkalmával a helyi Széchenyi István és a Lélekharang polgári társulások által – az „évforduló” tiszteletére rendezett Ady-esten a „Most perc-emberkéék dárídója tart” verssor elhangzását követően bizony sokan összenéztek, mintha ezeket Ady jelenünkben, jelenünkről írta volna.

Mindezek ellenére én hadd higgyem, hogy a perc-emberkéknél sokkal többen vannak azok, s köztük a pedagógusok is, akik ismerik a vers folytatását is, és Adyval vallják: „De építésre készen a kövünk, / Nagyot végezni mégis mi jövünk, / Nagyot és szépet, emberit s magyart.”

Stirber Lajos

Dr. Franciscy Lajos

Egy főpap, aki a magyar érdekeket támogatta

Lapunk 18. hírlevelében rövid cikk jelent meg „A Marianum Katolikus Fiúinternátus” címmel. Alapítását a magyar katolikus papságnak, fenntartását „a Felvidék kuruc lelkű papjainak” köszönhettem – olvashattuk az írásban. A mai viszonyok között egyet feltétlenül kiemelnek közülük: dr. Franciscy Lajos prépost kanonokot – követendő, tanulságos példaképpen.

Franciscy, aki egyike volt a legelfoglaltabb főpapoknak, sohasem tagadta meg olyan kérés teljesítését, mely javát szolgálta a magyarság kulturális, politikai vagy gazdasági érdekeinek. Bekapcsolódott a kisebbségi politika irányításába, Esterházy Jánossal együtt dolgozott. A keresztényszocialista párt szenátoraként felbecsülhetetlen értékű szolgálata-

tot végzett. A magyarság kulturális törekvéseinek és érdekvédelmének egyik leggerincesebb szószólója volt, aki megalkuvást nem ismerő férfiassággal küzdött az igaz ügyért.

Szenátori fizetéséből egyetlen fillért sem költött saját céljaira. Teljes egészében a komáromi Regnum Marianumnak adományozta, átérzve rendkívüli fontosságát, hogy a magyar nyelvű oktatási intézmény létesítése és fenntartása egyik legfontosabb érdeke a szlovákiai magyarságnak.

Mint az egyházi rangfokozatban harmadik helyen álló prépost kanonok minden keresztény magyar társadalmi megmozdulás igaz, önzetlen szelleme volt, aki egyéni érvényesülésének kikapcsolásával mindig a cél minél tökéletesebb megvalósítását tartotta szem előtt.

Pohászka Marcell

Emlékezzünk a régiekre!

Klačko Jenő igazgatónkra, azt hiszem, nem sok olvasónk fog emlékezni. Gimnáziumunkban ezt a státuszt csak csak az 1951–52. tanévben töltötte be. „Bölcs és előretátó” kommunista pártunk mintegy biztosítékként még egy politikai igazgatót is kinevezett mellé, mondván: biztosítva legyen a helyes politikai irány. Azt hiszem, ezt az „urat” (elvtársat) Vajdának hívták. De a név lényegében nem érdekes.

Számomra ez az iskolaév sorsdöntő volt, mivel akkor várt rám az érettségi. Kulákszarmazásom ellenére nemhogy szerényen meghúztam volna magam: öltözködésemmel és a nyugati „dekadens” zene, a dzsessz kedvelésével, sőt propagálásával kiprovokáltam öntudatos diáktársaim kritikáját. Ennek egyik megnyilvánulását azzal fejezték ki, hogy az iskola lépcsőházának első fordulójára kiakasztották rajzolt karikatúrám, megtoldva Fecsó Pali találó versével.

Hosszú hajú szeladon, jampecnek becézik;

Végigmegy a Nádoron, undorodva nézik.

Vajon kitől származhat e csónadrágos bajnok,

Kivel minden rokonságot tagadnak a majmok?

Természetes, hogy ezek után pedagógiai téren is lépni kellett. És akkor jött (az én) Németh Laci esete(m) Klačko Jenő úrral, no meg politikai „támaszával”.

Egy szép őszi reggel berendeltek az igazgatói irodába. A parancs úgy szólt: hozzak magammal egy dobozt, csomagolópapírt, spárgát és azt az ominózus csónadrágot is, amelyben a Nádor utcán produkálom magam esténként. A két úr megkért, hogy vegyem fel a nadrágot. Miután megcsodálták, igazgató urunk papírt és tollat tett elé, mondván, írad: „Kedves Édesapám! Küldöm ezt a nadrágot neked, legalkalmasabb lesz, ha trágyahordáskor fogod felvenni. Üdvözlöd fiad: Laci.”

Majd közös erővel csináltunk egy csomagot; elküldtek a szomszédos postára azzal, hogy dolgom végeztével jöjjenek vissza felmutatni a postaszelvényt. Így utazott haza a nadrágom, amelyet persze a legközelebbi hazautazásom alkalmával visszacsempésztem Komáromba.

Most pedig jön a másik eset!

Felvirradt június 13-a, érettségim napja. A „menetrend” szerint én lettem volna az ötödik induló a délelőtti programban. Miután helyet is foglaltam, az érettségi elnök megkért, hogy időszüke miatt távozzam, és majd a délutáni turnusban

én leszek az első. Nem vagyok babonás, de valahogy furcsán éreztem magam: tizenharmadika, visszaléptetés, ez már egy kicsit sok volt. És akkor lépett színre Klačko igazgató úr. Barátságosan vállamra tette a kezét, és elkalauzolt abba a helyiségbe, ahol a tanári büfé volt. Biztatott, öntött egy stampedli erőset, aztán ezt mondta: „Fiam, idd ki, menj haza, aludj egyet délig. Ne félj, minden jó lesz!”

És úgy is volt. Délután nem várt jó eredménnyel leérettségiztem. Estefelé örömben már a Kis-Dunában lubickoltam.

Hát ilyen igazgató volt Klačko Jenő úr!

Németh László (Tüpeke)

Tüpeke

A jampec (Juhász Tibor rajza)

Emberpróbáló időkben – göröngyös utakon

Hogy hogyan került Takács András (a mi Takink) a komáromi magyar gimnáziumba, arra már ennek az írásnak a címe válaszolt. S bár iskola- és osztálytársunk „hivatalosan” csak nagyon rövid időre lehetett – 1950. szeptember elsejétől november 15-ig –, ez a kis idő is elég volt arra, hogy létrehozza gimnáziumunk táncsoportját. Később sokáig visszajárt, és segített Tomascsek Mária tanárnőnek a táncműsorok összeállításában és betanításában. A „Martosi lakodalmas”-sal a mi magyar táncsoportunk járási és kerületi továbbjutás után – a (szlovákiai) országos fordulóban, a trencsényi szlovák gimnázium Trenčán táncgyűjtésével – megosztott nagydíjat nyert. 1952-ben a csoport eljutott Pozsonyba a Csemadok III. közgyűlésekor rendezett országos magyar népművészeti seregszemlére is. Nagy siker volt!

Dr. Takács András néprajzkutató, koreográfus, kultúraszervező 2006-ban Pro Probitate – Helytállásért Díjat, 2009-ben a Csemadok 60 éves fennállása alkalmából életműdíjat vehetett át. Hogy milyen előzmények után jutott el gimnáziumunkba? Tanulságos élettörténetében elmondja ő maga.

J.L.I.

A gyerekeknek tanulniuk kell

1931. január 8-án születtem Sajóbitában, egy kis gömöri – 150 lakosú – magyar faluban, 25 házas településen. Az 1883-ban született apám és komája leszolgálták a katonaságot, majd öt évig dolgoztak autó- és gépgyárakban Detroitban (az USA-ban), hogy napi 12-16 órás embert ölő robottal megalapozzák jövőjüket. Küldték haza a pénzt. A falu uradalmát – mert kihalt a Palkovich család – felszámolták, eladták az örökösök. Édesapám és komája vették meg a kastélyt, és a birtokból is vásároltak. Parasztcsaládból származtak, gazdálkodni kezdtek. Apám nemcsak a vagyonát alapozta meg Amerikában, hanem sokat tapasztalt is: látta, hogy gyermekei csak akkor vihetik többre, ha iskoláztatja őket. Két bátyámat, Lászlót és Zoltánt Tornaljára, engem Rozsnyóra küldött polgári iskolába. Én ugyan asztalosinas szerettem volna lenni, s csak a hatodik elemi után hagytam magam meggyőzni. 1938-ban Gömör megye magyarok lakta részét az 1. bécsi döntés értelmében visszacsatolták Magyarországhoz. A Sajó völgyének az a része egészen fel Rozsnyóig színmagyar volt, így a szlovák nyelvvel még az iskolában sem találkoztam. Az elemiben még nem, a polgáriban már nem tanították a szlovák nyelvet. 1942 őszén kezdtem polgáriba járni. Naponta vonattal utaztam Rozsnyóra. Ott akkor a német nyelv volt kötelező.

És jött a front...

1944 karácsonya előtt a harmadik osztály végzését szakította félbe a front közelsége. Az iskolából azzal engedtek haza, hogy hosszabb lesz a karácsonyi szünet, de ha elmúlik a háborús veszély, üzennek értünk. Sokáig nem üzentek. Tavasszal láttuk az elüldözött, a szekérre pakolt tanárainkat elhagyni az országot. Kik tanítottak volna? Már csak szlovák nyelven folytatódott a tanítás. Magyar nyelven nem tanulhattunk. Bennünket, magyar diákokat májusban már nem is értesítettek az iskolai év folytatásának lehetőségéről.

1944. december közepétől a háború első vonalában éltünk. az maga a pokol volt. A falut sem kímélték. Laci bátyám megsebesült. De szerencsére a kastélynak – a házunknak – atombunkerrel felérő pincéi voltak. Mi, a két tulajdonos család és a falu lakóinak zöme ott rettegte végig a

front átvonulását. Sok találat: akna- és ágyúlövedék érte az épületet, de a pincében még gyermek is született a nagy rémületben. 1945. január 12-én vonult be a szovjet hadsereg. Jött a tavasz...tanulásról szó sem lehetett. Mi akkorra már háborús bűnös, hontalan senkik lettünk. Így határozott rólunk, magyarokról az 1945. május 5-én Kassán kihirdetett kormányprogram. Mivel nem végeztem el a polgári iskola 3. osztályának második félévét, bizonyítványom sem lett. 1946-ig apámnak segítettem a gazdaságban. Apámnak mint magyarnak elkobozták a vagyonát: földjét, erdejét, legelőjét, ám művelnie mégis neki kellett. Őt büntették, ha nem tett eleget az elkobzott földjei után reá kiszabott beadási kötelezettségének. Mi is megkaptuk 1946 telén a „fehér cédulát”: a Magyarországra kitelepítésre kijelöltek „dekrétumát”. Maig örizzük! A bevagonírozással elég lassan haladtak felénk. Fékezte a lakosságcserét a Csehországba, rabszolgamunkára való elhurcolás is. 1946/47 telén még a mi kis, 25 házból álló falunkból is elvittek három családot.

Útnak indultam...

Én 1947. február 22-én indultam útnak. László bátyám már Miskolcon folytatta az ipariskolában a tanulást. Szökve ment át mindjárt a háború vége után, nem is mert hazajönni, mert ha elfogták volna, mint szökevényt állítják bíróság elé. Én azért választottam Miskolcot, mert azt gondoltam: ketten abban a nagy, idegen városban jobban megtaláljuk magunkat. Az első átszökésem egy rokon család Magyarországra költözéséhez kapcsolódik. Télvíz idején három fogatra pakolva menekítették a bútort, terményt, meg ami elfért. Engem, a kis rokont a harmadik fogatra ültettek, hogy én legyek a hátrafelé figyelő. Jeleznem kellett volna, ha fináncot vagy katonákat láttam volna. Egész éjjel esett, reggelre értünk havas esőben Színpetribe. Én pár napra ott maradtam a nagyszüleimnél, onnan vonattal mentem Miskolcra. Az iskolában, ahová azonnal felvettek, 10 napon belül le kellett vizsgáznom a 3. osztály első félévének anyagából – mert ugye Beneš úrnak köszönhetően ebből az első félévből nem volt bizonyítványom. Az átkozott kassai kormányprogram „csak” két év iskolavesztést, meg a szülői ház, meg a haza elvesztését, és a nagy ismeretlenségbe, a nincstelenségbe jutást eredményezte. A bátyám közbenjárására bejutottam a NÉKOSZ (Népi Kollégiumok Országos Szövetsége) kollégiumába. Ezt a kollégiumi rendszert az 1920-as 30-as években hozták létre, kimondottan a falusi szegény sorsú családok gyermekei iskoláztatását megkönnyítő szándékkal.

▶▶▶ Emberpróbáló időkben...

Szállást és kosztot kaptunk, de jól kellett tanulnunk. A kollégiumban társadalmi nevelés is folyt: néprajzi ismeretek, ének-, zene-, néptáncoktatás, faluszociográfiai kutatás, regös kulturális tevékenység. Ezeket a „regösbrigádokat” használtuk fel az élelemgyűjtésre. Ahová kiutazott a csapat, napközben szociográfiai kutatásokat, felméréseket végeztünk, este pedig színházi előadást tartottunk, esztrádműsort adtunk. A belépő ellenértékeként lisztet, krumplit, tojást, zsírt, szalonnát kaptunk. Ez szolgált a kollégium konyhájának nyersanyagául. De sokszor voltunk éhesek a rántottlevestől!

De táncolni már akkor is szerettem. Már a kollégiumban beszerveztek a táncsoportba. Jó mozgású süvölvényként hamar beépültem a falujáró „kultúrbrigádba”. A műsorban táncos voltam, meg színjászó, meg szervező és kulisszatólogató. Hál’ istennek énekelnem nem kellett. Jó táncosként gyakran felléptem. Az együttest a város is szívesen igénybe vette. A nagy ünnepélyek rendszeres fellépői lettünk. 1948-ban már Miskolc Város Népi Kollégiumainak Táncegyüttesében táncoltam.

Lábamra szabott csizmában

Apámtól karácsonyra sikerült kikönyörögnöm egy pár kemény sarkú parasztcsizmát, ez aztán kellőképpen növelte táncosi tekintélyemet. Lábamra szabott csizmában táncolhattam. Lett belőle elég bajom, mert aki szólót táncolt, és a lábára tudta húzni, az táncolt benne. Szerencsére több táncunkban én voltam a szólista. (Ez a csizmám ’50-ben eljutott a komáromi gimibe is!)

A kiutazások alkalmával jártuk a falut. Óriási ellentét volt a lakosok által mondottak és a „szemináriumokon” hallottak között. „Rebelligek” lettünk, pedig csak azt mondtuk el, amit a falvakban láttunk, hallottunk. Ez óriási iskola volt! Később, hazatértem után ez segített feldolgozni dolgos paraszt apám üldöztetését meg a magamét is!

A megváltozott időben a kommunista rezsim erősödésével, az osztályharcra a NÉKOSZT is feloszlatták. Nagy volt

a szárazság, alig termett valami, de a beadást, a „kontingens” teljesíteni kellett. A cséplőgéptől vitték el a termést. László bátyámat – aki az iparban érettségizett, és már felvették a Pázmány Péter Egyetem jogi karára – ’47 kora telén civil ruhások vitték el a Madarász-kollégiumból; a kapu előtt betuszkolták egy nagy fekete utóba, és ... hosszú időre nyoma veszett. Én befejeztem a polgári 4. osztályát, majd felvettek a gimnáziumba. Mi, felvidékiek továbbra is a

„zöldhatáron” közlekedtünk, ha hazajöttünk szünidőre. Nyáron apámnál dolgoztam a gazdaságban, piacoztam, így gyűjtöttem össze a következő tanévre a pénzt. Magyarországon akkor már diákigazolvánnyal rendelkezünk, havonta jelentkezni kellett a rendőrségen. Így tartottak nyilván bennünket. Nem befogadottak, csak megtűrték voltunk. 1945-ben a beneši dekrétumokkal a csehszlovák állampolgárságot a felújított Csehszlovákia vette el tőlünk, Magyarország pedig megtagadta tőlünk, akik a „zöldhatáron át” kerülünk oda. Így hontalan, hazátlan menekültekké váltunk. Igaz, nem állandó megtelepedés szándékával, hanem kényszerből, tanulni mentünk Magyarországra. Keserves megalázások történtek velünk a szülőföldünkön is azért, hogy átjártunk tanulni.

Az első szlovák nyelvlecke

A nyári szünidőben két csendőr kísért be Gömörhorkára engem meg Lekenyeről Jánosdeák Ottót, aki szintén Magyarországon tanult. A csendőrörsön a parancsnok külön hallgatott ki bennünket. Azzal kezdte, hogy a magyarul elhangzott köszönésem fogadása helyett lekent két hatalmas pofont. Majd arról kezdett faggatni, mikor voltam Magyarországon, volt-e engedélyem? Mondtam neki, ha agyonver, akkor sem tudok szlovákul. Ő szlovákul kérdezett, s mivel nem feleltem – ütött, míg a szomszéd szobából át nem jött a parancsnokhelyettes az idősebb „sorstársammal”, és ki nem szedtek a kezei közül. Jó szlovák nyelvlecke volt! Aztán Tornalján bezártak minket a dutyiba, később egy többgyermekes asszonyt is hozzánk tettek, őt csempészésért zárták be... Szerencsénk volt, mert megosztotta velünk a magával hozott elemőzsiáját. Nekünk csütörtöktől (amikor elhoztak, még az ebédet sem hagyták befejezni) hétfő reggelig elfelejtettek enni adni. Csak vizet adtak. Hétfőn bírósági tárgyalás nélkül 1200 korona úgynevezett „bírság” lefizetése után apám hazavihetett. Esküvel kellett fogadnom, hogy többé feketén nem lépem át a határt. Átléptem, át kellett többször is! A feljelentő, ha nem láttak otthon, apámat újból feljelentette. (Később kiderült, ki volt a feljelentgető, de nem vitt rá a lélek, hogy szembeöpjem.)

Az is előfordult: alig voltam 300 méterre a határtól, amikor észrevettem, hogy lóháton vágat felém a szlovák határőr. Ez igazi versenyfutás volt: ő lóháton, én csomagokkal a szántáson. Mire elértem a határt, már vártak a magyar határőrök. Nem adtak vissza; látványosan bekísértek az őrszobára, a következő vonattal meg mehettünk Miskolcra. Ekkor már összejátszottak velünk; amennyire tudtak, segítettek.

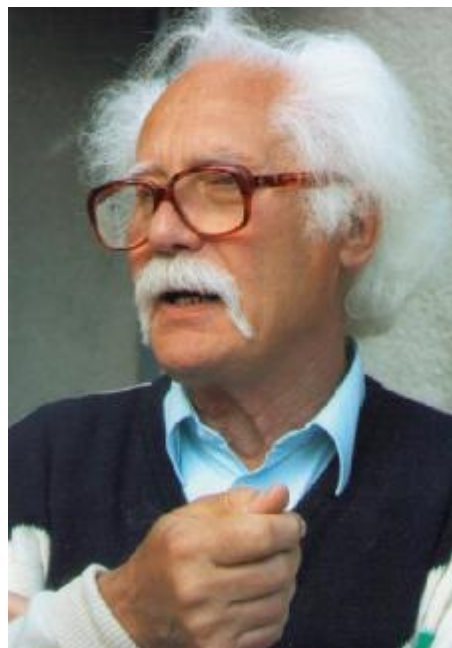
1949 elején változás állt be: hivatalosan elismertté váltunk, s a nyári szünidőre már „kollektív útlevelet” kaptunk. Őt határátkelőn léphettünk át. Mi, gömöriek a tornyosnémeti-kenyheci átkelőt vehettük igénybe. A kerülők miatt körülményes lett így a hazautazás. Hárman ugyanabba a gimnáziumba jártunk. Ezután már a karácsonyi és a húsvéti ünnepekre is megkaptuk a hazautazási engedélyt. Ez hazavissza szólt. A zöldhatáron már nem mertünk járni, bár az rövidebb út lett volna. Örömmel vettük ezt a kollektív lehetőséget, bár a névsor sokszor késve érkezett, így étlen, szállás nélkül várakoztunk a magyar oldalon. Jólelkű emberek segítettek étellel, jó szóval.

1950-ben a Felvidéken is megnyíltak a magyar iskolák. Mi, gömöriek nem akartunk Magyarországon maradni: húzott valami haza, a szülőföldünkre. Hazajöttünk! Összel már Komáromban találkoztunk. De ez már egy másik élet kezdete volt.

Takács András

Fáklyavivőink

Nagy János

Nekem és – tudom – sokaknak, ő a „komáromi szobrász”, a komáromi mester; ő a művészember megtestesítője. Neve és személye mind szakmai körökben, mind a szlovákiai művészvilágban jól ismert. Határainkon túl ő a „felvidéki szobrászművész”. Beszélgetésünk előtt készülnöm kellett Nagy Jánosból, mert eddig csak látásból ismertük egymást. Hadd idézzek abból az ismertetőből, amelyet a Ki kicsoda Kassától – Prágáig című kiadványban találtam. „Nagy János (Bp., 1935. jún. 7.): szobrász. – Sz: László közgazdász, Burandik Ilona htb. (...) 1954: a komáromi m. gimn. érerts., 1955/61: a pozsonyi Képzőműv. Főisk. R. Pribiš és F. Štefunko tanároknál szobrászatot tanult. – 1961/65: a besztercebányai Ped. Főisk. tanított, 1966/67: Komáromban a Duna Menti Múz. dolgozott. 1967/70: a nyitrai Ped. Főisk. adj. 1972: Komáromból Párkány és Helemba közti magános házba hurcolkodott családjával. 1981: a selmecbányai hegyekben Almáson telepedett le.” 1990-ben megalakították a Csehszlovákiai Magyar Képzőművészek Társaságát, melynek elnökeként megsokasodtak teendői. A lakhelyétől való távolság akadályozta munkájában, ezért Hetényre költözött. Itt tíz évig vezette a Lilla Galériát. Jelenleg Helembán él, régóta független művész, ún. szabadúszó.

– *Már tudjuk, mikor és hol születél, részben azt is, kik voltak felmenőid. Kérlek: emlékezz vissza, milyen volt a gyermekkorod; a családi légkör, amelyben felnevelkedtél!*

Amikor születtem, Rákosszentmihályon laktunk. Apámnak nem volt munkája, ezért visszaköltöztünk Komáromba; szüleim idevalók voltak. Eltekintve az akkori politikai helyzettől, nagyon szép gyermekkorom volt. Hárman voltunk testvérek. László bátyám – Nagy László Endre néprajzos és író. 1956-ban egy évre lecsukták, kitagadták őt az irodalomból, tönkretették az életét. Nemrég hunyt el Magyarországon. Húgom gyermekként elhatározta, hogy Kubában fog élni; ott él. Hazajönne, de 60 évesen hol találna itt munkát; miből élne? Apám értelmiségi irodalomszerető ember volt. Azután, hogy visszajöttünk Komáromba, átképezte magát; könyvesboltot nyitott a Nádor utcán. Odajárt a komáromi értelmiség egy csoportja; sokszor éjjel felbeszéltek, én meg a pult alatt lapultam, és hallgattam mit beszélnek. Kik jártak oda? Bencsik papok, Bartal százados, egy Jaros nevű kommunista, Farkas Kálmán, eredetileg cipész, később a mozi igazgatója: ilyen időket éltünk akkor. Érdekes egy társaság volt. Apám, ha – vitájukat követve – valamilyen hiányosságot vett észre, azonnal elővett egy könyvet, kezükbe adta, mondván: tessék olvasni! Bátyám abban az időben már írt, mi több, Indián címen újságot is szerkesztett.

Osztálykép 1952-ből

Mi, gyerekek – csakúgy mint Cseh Tamásék – egyfolytában indiánosdit játszottunk. Nagyon jó társaság voltunk; Schtohlmann Bandi, Oláh Zoli, Szabó Iván, a Magyarországra átkerült gyerekek, Nagy Bandi és sokan mások. Heteken át csavarogtunk a természetben, ahogy most mondanák, ún. túlélő táborokat csináltunk. Bebarangoltuk az egész Csallóközöt, a szigeteket, azokat is, ahova még a finác sem ment be. Nagyon jól éreztük magunkat. Szép volt!

– *És az iskola?*

Itt, Komáromban jártam iskolába. A háború után magyar iskolát nem nyitottak. Egy szót sem tudtam szlovákul, mégis szlovák iskolába kellett járni. Persze hogy összeverekedtünk; engem kirúgtak. Ezután kijártunk Harcsásra, ott „külön iskola” volt: robbantgattunk a maradék töltényekkel (volt belőlük elég, csakúgy aknából is). Sajnos az is megtörtént, hogy társunkkal mindkét kezét leszakította a robbanás. Hát ilyenekkel játszottunk. Így háromszor voltam elsős a szlovák gimnáziumban. Jól megtanultam a Vel'komoravská ríását; mást ott nekünk nem tanítottak. 1950-ben végre megnyílt a magyar gimnázium. De ez már egy új fejezet.

– *Éspedig?*

Nagyon jó társaság jött össze, többek között osztálytársam lett: Tözsér Árpád, Koncsol László, Nagy Lajos; ismét irodalmi környezetbe kerültem. Akkor én is verseltem, nagy sikereim voltak. A „klubban”. Azaz a WC-ben szoktam felolvasni verseimet. Épületes verseket költöttem, olyan államelleneseket.

– *Szóval már akkor „ellenzéki” voltál?*

Mindig. Innen is többször ki akartak rúgni. Pedig kezdetben még járási pionírzevezető is voltam. Csakhogy, azokkal a parasztemberekkel ástuk a komáromi hajógyár alapjait, akiket – ahogy akkor mondták – a „vYROBÁBA” (az iparba) küldtek. Hogy miért, ma sem tudom, de ezek az emberek munka közben nekem sok mindent elpanaszoltak. Nekem sem kellett több. ČSM-gyűlés volt az aulában, borbogtam, mint az „ifjú gárda” egyik öntudatos tagja – ismerni kell az akkori körülményeket –, és nagy hévvel mondtam: most jövök a gyárból, és a munkások elmondták, hogy...

Mindhiába rángattak, hogy üljek le, fogjam be a számat, én csak mondtam a magamét. A kirúgást ugyan megúsztam, azonban bár félévkor tiszta egyes voltam, év végére alig akadt négyesnél jobb osztályzatom.

– *Mindezek mellett kinek vagy minek a hatására döntöttél úgy, hogy szobrász leszel; döntésedhez volt-e köze a gimnáziumnak?*

Volt. Az osztályunk, az iskola légköre, Turczel Lajos, Harmos Károly festőművész, gimnáziumunk évtizedeken át volt rajztanára, erősen hatottak rám. Jártam a Harmos tanár úr által vezetett rajzkörbe, de a tanár úr a „szentélyébe”, a Kultúrpalotában (ma Duna Menti Múzeum) lévő műtermébe is beengedett, rajzolgattam, festegettem. Az érettségi után jelentkeztem a Pozsonyi Képzőművészeti Főiskolára. Nem vettek fel, mert akkor még nagy hátrányban voltam azokkal szemben, akik az iparművészeti szakközépiskolában érettségiztek. Hogy ne vigyenek el katonának, jelentkeztem a pedagógiai főiskolára. Bár a matematikát sohasem szerettem – hogy oroszul tanuljak, arra meg nem voltam hajlandó –, a matematika–képzőművészet párosítást választottam. Czókolydiákként az 1. szemeszterben a matematikavizsgát is letettem; a második szemeszterben már nem mentem el a vizsgákra, mert közben felvételt nyertem a képzőművészeti főiskola grafika szakára.

– *Hogyhogy mégis szobrász lettél?*

A pedagógiai főiskola tanárai közt volt szobrász is, ő vette észre, hogy plasztikusan rajzolok, és rávett, hogy kezdjek el „szobrozni”. A mosdó lett a műtermem, akit el tudtam kapni, agyagból megmintáztam. Bizonyára ez az élmény jött elő,

aminek hatására a 2. évfolyamban átléptem, úgy döntöttem nem grafikus, hanem szobrász leszek.

– *Hogyan viszonyultak a főiskolán hozzád mint magyarhoz; s a szlovák nyelvtudásodhoz?*

Közben amennyire szükségem volt, annyit már tudtam szlovákul; igaz, mikor a késsel írott munkámat visszaadták, már teljesen piros volt. Az iskolában szinte védtek bennünket. De jött „ötvenhat”. Mindenáron át akartunk menni Magyarországra, harcolni akartunk. Mikorra beszerztük a fegyvereket, addigra már nem lehetett átjutni a határokon. Ha akkor sikerül átjutunk, vagy agyonlőttek, vagy bezártak volna bennünket, vagy disszidáltunk volna! Ha szervezkedésünk kitudódott volna, azok, akik most egyszerűen olyan nagy keresztények lettek, biztosra veszem, hogy kinyírtak volna bennünket. Az is megtörtént, hogy összeveszttem a marxizmust előadó tanárukkal, mert váltig állította: ha Nagynak hívnak, akkor biztosan rokona vagyok Nagy Imrének. Én meg mondtam: bárcsak úgy lenne, és lemarháztam őt. Hogy akkor nem menesztettek a főiskoláról, az annak volt köszönhető, hogy a politikai tiszt felesége magyar volt; ez a politikai tiszt, az egykori csendőrpártizán védett meg... Nekem mindig voltak bajaim. Negyedikben, a komáromi hajógyárban voltam gyakorlaton, akkor mintáztam a gimnázium épülete előtt álló szobromat is. Nagyon szerettem a hajógyári kovácsokat, csodálatos volt látni, ahogy körbeállták az „anyagot”, azt ritmikusan ütötték, s ahogy a vaslemez domborodott kezük alatt. Minden munkafázis ott volt előttem. Az élmény hatására, ahogy visszamentem a főiskolára, készítettem egy kétméteres munkást, meg egy nagy domborművet (Anyá gyermekével). Éppen ekkor járt Pozsonyban Kisfaludy – én meg sajnos éppen akkor voltam Zólyomban – kipakoltatta a munkáinkat a műterembe. Amint meglátta az én munkámat – azt sem tudta kicsoda-micsoda vagyok –, azt mondta: én ezt az embert viszem Budapestre (egy szlovák hallgatót) „csereakcióba”. A történetnek az lett a vége, hogy a „monumentális” iskolát megszüntették, szeretett tanárunkat, Štefunkát letették az előkészítőbe, engem pedig kirúgtak. Már megvolt a kislányunk, és húgomat is nekem kellett felnevelnem. Elmentem hát Pribišhez, volt előkészítő tanáromhoz, kértem: vegyen vissza valahogy. Volt egy kikötése, azt mondta: maradhatsz, de lélegzetet sem veszel, befogod a pofádat! Éjt nappallá téve dolgoztam, én csináltam a főiskolán az első kőszobrot; hétvégeken pedig eljártam restaurálni, hogy megéljünk; 62 kg-ra lefogytam. Így Pribišnél fejeztem be a főiskolát.

– *A bevezetőben felvázolt életutadat megismerve, merült fel bennem a kérdés: miért költözködtél ennyiszor, miért ez a nyugtalanság?*

Nem nyugtalanság ez, csak sajnos, sokan nem tudják elviselni, ha szemükbe mondják az igazat. Annyiszor ígértek fűt-fát, munkát, amiből aztán semmi sem lett. Ezek után bizonyos emberekkel nem álltam szóba. Rám sütötték, hogy felvágok, elvették a műtermemet, kiutáltak a városból; állandóan munka után kellett járom. Majd ismét hazajöttem, de jött 1968. Mivel Gáspár Tiborral és másokkal bekapcsolódtunk az eseményekbe – agitálni jártunk –, megüzenték, tünjek el a városból.

– *Szerinted korunkban mi a művész, a művészet feladata?*

Ez roppant nehéz kérdés. Felütötte fejét a tehetségtelenség. Egyik marhaság után csinálják a másikat.

Konkoly-Thege Miklós szobrával

►►► Nagy János

A feladat ma is: olyan egyedi műveket alkotni, amelyeknek sugárzásuk van. Ha a műnek nincs üzenete, sugárzása, az nem művészi alkotás. Az sem lényeges, hogy egy műalkotás melyik korban készült. Ha például megnézi az ember a „kis sumér álló bikaborjút”, eltűnik a kor, 5000 év ide vagy oda, olyan, mintha Kerényi csinálta volna. A fő feladat, hogy a művész jelet hagyjon maga után.

– *Mitől lenne boldog Nagy János?*

Ez jó kérdés. Ha igaz, Bartók mondta: teli tarisznyával hagyom itt a világot. A művész olyan ember, aki tele van vágyakkal, álmokkal. Számára az a boldogság, ha azokból mennél többet meg tud valósítani. Ha azok, akiknek feladatuk lenne a művész számára az alkotáshoz való feltételek megteremtése, feljuttának a probléma megértéséhez; ha megértenék: sokkal több van bennünk, mint amennyit csinálhatunk. Régi álmom: könyvet írni és bebizonyítani a tagadókkal szemben, hogy igenis van magyar képzőművészet.

– *Befejezésül hadd kérdezzem meg: maradt-e felejtetetlen élményed a gimiben megélt évekből?*

A gimí – a szlovák iskola után – az öröm, a szabadság és biztonság érzésével ajándékozott meg bennünket. Történelmi tudatra épülő kultúrát, kemény talajt adott a talpunk alá. Felejtetetlenek a barátságok, csakúgy például Turczel Lajos tanár úr Balassiról tartott előadása. Azóta is szerelmes vagyok Balassiba. Most csinálom Balassit lovon. „Vitézek, mi lehet ez széles föld felett /szébb dolog a végeknél?”

– *Köszönöm készséges közreműködésed, köszönöm a beszélgetést.*

Stirber Lajos

Bulcsu vezér szobra Búcsón

Az alma mater ma...

Tájékoztató a pedagógusi életpályamodellről

A Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa elfogadta a pedagógusok életpályamodelljét szabályozó törvényt, mely a pedagógusok számára négy pályaszintet határoz meg: kezdő pedagógus, önálló pedagógus, pedagógus első attesztációval (az eddigi 1. kvalifikációs vizsgának felel meg, a 2. szinthez viszonyítva ez 7%-os alapbéremelés), pedagógus második attesztációval (az eddigi 2. kvalifikációs vizsgának felel meg, a 3. szinthez viszonyítva ez újabb 15%-os alapbéremelés).

A rendszer új bérezési formát vezet be a pedagógusok számára. A tanárok minden szinten az eddigi rendszerhez hasonlóan kapják az alapbért, melynek nagysága a magasabb pályaszinteken természetesen nagyobb lesz, mint az alacsonyabb pályaszinteken. Ehhez a jelenlegi rendszerhez hasonlóan a ledolgozott évek száma alapján fokozatosan nagyobb pótlékot kapnak majd (az első 16 évben évenként 1% emelés, a további 16 évben pedig évenként 0,5% emelés), de jár majd pótlék az ún. speciális tevékenységekért is: az osztályfőnökök az alapbér 5%-ára, a bevezető tanárok az alapbér 4%-ára lesznek jogosultak.

A megszokottakon kívül az új törvényjavaslat alapján új fogalmakkal is meg kell ismerkednünk. A pedagógusok úgynevezett kreditpontok segítségével is „javíthatják” fizetésüket: 30 kreditpont elérése az alapbérből kiszámított 6 százalékos emelést, 60 kreditpont elérése pedig az alapbér-

ből kiszámított 12 százalékos emelést jelent majd. Ezeket a pontokat olyan folyamatos továbbképzési rendszer keretében szerezhetik majd meg, melyeket az erre speciálisan akkreditált intézmények szerveznek: egyetemek, főiskolák, módszertani központok stb. Aki eléri a 60 kreditpontot, választhat: vagy az alapbérből számított 12%-os emelést kap, vagy a megfelelő attesztációs vizsga után továbbléphet egy pályaszinttel (ekkor viszont elveszíti az összegyűjtött kreditpontjait). Fontos lesz tudni, hogy csak a 30, illetve 60 pontérték elérése jelent majd béremelést, azaz ha valaki például 28 pontot gyűjtött, még nem jogosult semmilyen emelésre, illetve akinek 55 pontja van, ugyanúgy 6%-os emelésre jogosult, mint akinek éppen csak 30 pontja van. A megszerzett pontok 7 évig lesznek érvényesek.

Az attesztációs vizsgákhoz 30 kreditpont összegyűjtésén, valamint egy 60 órás tanfolyam elvégzésén keresztül vezet az út. Ha valaki 60 pontot gyűjt, akkor külön tanfolyam elvégzése nélkül is mehet attesztációs vizsgára. A kétfajta lehetőség közül mindenki maga döntheti el, hogy számára melyik a megfelelőbb. Amennyiben valaki a sikeres attesztációs vizsga eredményeképp magasabb pályaszintre kerül, a megszerzett kreditpontjait elveszíti.

A pedagógusok fizetése tehát több részből áll majd: alapbér (osztályokba való besorolás alapján), pótlék a ledolgozott évek alapján, speciális pótlék (pl. osztályfőnököknek),

kreditpótlék, esetleg vezetői pótlék. Fontos még tudni azt is, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű diákokkal foglalkozó (speciális) intézmények pedagógusai számára az alapbér értéke kb. 5%-kal magasabb lesz.

A rendszer ugyan részben megoldja a tanárok bérezésének kérdését, ám az intézményvezetőket sokszor lehetetlen helyzetbe hozza majd. Mivel a saját érdekét figyelve sok pedagógus fog továbbképzésekre jelentkezni, az iskolák gyakran szembesülhetnek majd olyan helyzettel, amikor egy-egy tanítási napon nem lesz, aki tanítson az osztályokban. Előbb-utóbb szükséges lesz a továbbképzésekre jelentkezett tanárok szelektálása, ami személyi konfliktusokat vonz maga után. A rendszer akkor lenne működőképes, ha a továbbképzéseket kizárólagosan tanítási időn kívül (esetleg a különféle iskolai szünetek alatt) szerveznék. Mivel a komáromi Selye János Egyetem jelenleg is szervez ún.

„második kvalifikációs továbbképzéseket”, azt javaslom a pedagógusoknak, hogy a törvény életbelépéséig hátralévő időszakot használják fel arra, hogy e továbbképzések keretében még most tegyék le a 2. kvalifikációs vizsgát.

A törvény 2009. november 1-jétől lép életbe. Fontos megjegyezni, hogy a törvény rendelkezései értelmében a továbbképzések magyar nyelven is végezhetők majd.

Ez a törvény módosít több más törvényi rendelkezést, mint például a büntető törvénykönyvet, az alkalmazottak jutalmazásáról szóló törvényt, valamint a gyerekek szociális védelméről és a szociális szolgáltatókról szóló törvényt is. A pedagógusok a törvény értelmében közszereplők lesznek, ami fokozott védeltséget, ugyanakkor nagyobb felelősséget is jelent majd számukra.

Mgr. Andruskó Imre,
az MKP parlamenti képviselője

Honismereti vetélkedőt szerveztek a komáromi Selye János Gimnáziumban

Június 19-én a Selye János Gimnázium aulája fiatal diákelőadókkal telt meg. A Szülőföld pályázat döntősei mérték össze a prezentációkészítőköt, megvédve ezzel igényesen összeállított pályamunkáikat.

A honismereti vetélkedő keretében lehetőségük nyílt településeink történelmi múltjának, hagyományainak, jelentős személyeinek bemutatására. Ezt a diákok igazán frappánsan, különféle formában és megközelítésekkel oldották meg. PhDr. Deák Irén történelem-tanár, a verseny szervezője és vezetője megnyitójában kiemelte, hogy a vetélkedő célja a gyakorlati tudás megszerzésén túl – anyaggyűjtés, feldolgozás, esszé-, ill. prezentációkészítés – a diákok érdeklődésének felkeltése volt szülőföldjük iránt, elmélyítve ezzel a felvidéki fiatal magyarság lokálpatriotizmusát, hazaszeretetét.

A 21 gondosan kivitelezett pályamunkát szakmai zsűri bírálta el – Kustján Ilona igazgatóhelyettes, Oláh Ilona nyugalmazott tanár, Elek József történelemtanár, Fehér István földrajztanár –, akik osztották Deák Irén tanár véleményét: „Jó volt megtapasztalni azt a lelkesedést, alaposítást, amellyel egy-egy diák végezte munkáját. Ezért őszinte meggyőződéssel mondhatom, hogy minden versenyző egyaránt győztes, hiszen fiatal koruk ellenére mély elkötelezettséget mutattak szülőföldjük iránt.”

A hosszú nyúló, ám annál érdekesebb és tanulságosabb délelőtti eseményeit a gimnázium többi diákja mint közönség szurkolhatta végig, és 13 órára már a végső sorrend is kialakult. Az első helyet Kobza Zoltán 2.B osztályos tanuló szerezte meg, aki szülőfaluja, Kolon hagyományait dolgozta fel pályázatában. A második helyen Horváth Rebeka végzett a Felvidék 20. századi történelmi áttekintésével, őt a harmadik helyen Lovász Péter ógyallai vonatkozású munkája, negyedik helyen Mayer Barbara Bogyáról szóló beszámolója, ötödik helyen pedig Fekete Krisztina és Dávid Ekecs betűmutató pályázata követte. Különdíjban részesült még Nagy Krisztina, aki novellát fogalmazott meg a versenyfelhívásra reagálva, ill. Vyšehradsky Laura, aki tanárai elbeszélései alapján közelítette meg az 1989-es rendszerváltás eseményeit.

A vetélkedő támogatói – az SJG igazgatósága, Szülői Munkaközössége és az Öregdiákok Baráti Köre – jóvoltából

minden pályázó diák könyvjutalomban részesült és visegrádi jutalomkiránduláson vehet részt június 23-án.

Kovács Orsolya

„Minden versenyző egyaránt győztes”

Brüsszelben jártam, parlamentet láttam

2009. április 13. és 17. között Surján László képviselő úrnak köszönhetően tartalmas kiránduláson vehettem részt többedmagammal Belgiumban. Az autóbusz Budapestről indult. Két társammal hajnali ötkor Győrben csatlakoztunk a többiekhez. Ismerős arcok fogadtak minket a busz hátsó felében, ugyanis ott foglaltak helyet a Magyar Hon Lap új arcai, hármunkkal már majdnem teljes létszámban. Nyolcunkon kívül még politikai aktivisták, polgármesterek és újságírók utaztak velünk. Sopront elhagyva idegenvezetőnk tájékoztatót bennünket az útról és a programról.

Az antwerpeni szállásunkig hosszú út állt előttünk. A német dugók ellenére is a tervezett időpontban sikerült a belga városba érünk.

Az elkövetkező napon, vagyis kedden három belga várost, Antwerpent, Gentet, Brugges-t és azok látványosságait tekintettük meg.

Antwerpenben elsőként a híres festőnek, Rubensnek a házát néztük meg, majd a dóm következett. Kellemes volt a régi házak övezte macskaköves utcákon sétálgatni. Az utcák útvesztőjéből kiérve megpillantottuk a Schelde folyót. A folyóparton autóbuszunkba szálltunk, és Gent felé vettük az irányt.

Genti első állomásunk a székesegyház volt, ahol megtekintettük a Van Eyck testvérek által készített szárnyasoltárt és magát a székesegyházat. Ezután „megrohamoztunk” egy csokoládéboltot, ahol bepillantást nyerhettünk a finomságok készítésébe is.

Brugges-ben először egy templomot néztünk meg, majd egy kb. 40 perces csónakázás során tekintettük meg a város nevezetességeit. Ezek után szabad volt a program a vacsoráig.

A cikk írója Surján Lászlóval

A szerdai nap fő programja az Európai Parlament megtekintése volt. Csoportunkat reggel 9 órára várta Surján úr. Beültünk az egyik előadóterembe, ahol a képviselő úr tartott egyórás előadást. Utána a csoport zöme az ülésterem felé vette az irányt, de mi, az Új Arcok elindultunk az épület egy másik részébe. A hosszabb barangolást rövid ügyintézés követte. Feltűztük kis belépőkártyáinkat, és elindultunk Surján úr irodája felé, ahol barátságos hangvételű beszélgetés kezdődött, majd brüsszeli városnézés következett, amelynek során megtekintettük többek közt a híres Manneken Pis-t is. A vacsora és a beszélgetések végeztével hosszabb búcsúzás után visszaindultunk szálláshelyünkre, Antwerpenbe. A csütörtöki nap programja a hazautazás volt.

Számomra ez az út élményekben bővelkedett. Új embereket ismerhettem meg, és a kiváló idegenvezetésnek köszönhetően sok új információval is gazdagodtam. Emellett belekóstolhattam a belga sörök és csokoládék ízében gazdag világába.

Varga László (IV.B)

Bartók Béla
brüsszeli szobra

Brüsszel - ízek utcája

Visszatekintés

A Pedagógiai Iskola tanulói is Aranymatúra emléklapot vettek át

(Elhangzott 2009. június 6-án, az emléklapok átadásakor)

Tisztelt Igazgató Úr, kedves Barátaink!

Engedjék meg, hogy a volt Komáromi Óvónőképző Pedagógiai Iskola 1959-ben érettségizett tanulóinak nevében tisztelettel és szeretettel mondjak köszönetet a Selye János Gimnázium vezetésének és az Öregdiákok Szövetségének azért a figyelemért, hogy még 50 év eltelte után is igazi alma materként viszonyul hozzánk.

Igen, 50 év telt el azóta, hogy ez az iskola kibocsátott bennünket az életbe, az óvodákba, iskolákba, a gyerekek közé. Köszönet és hála ezért volt tanárainknak, kiknek tanítása, emberi és erkölcsi példái acélosodtak bennünk. Mi sokszoroztuk azt a Felvidék óvodáiban, iskoláiban. Hintettük a magot, amelyet ebben az iskolában szereztünk. Neveltük a gyermekeket: a magyar kultúra gyöngyszemei, a magyar népdalok és gyermekjátékok, mondókák és népmesék révén, naponta alapoztuk magyarságtudatukat, alakítottuk és fejlesztettük bennük a magyar észjárás és erkölcsi magatartás értékes vonásait.

– „Ember küzdj és bízva bízzál” – bocsátott útra 50 évvel ezelőtt szeretett osztályfőnökünk Madách Imre szavaival. – Mi küzdöttünk, bízunk, hittünk és munkálkodtunk. Büszkéek vagyunk az 50 évre.

– Ötven év!!! – Ne sírjunk azért, mert elmúlt! Örüljünk, hogy mindez megtörtént velünk!

– Ma az 50 év értékeit tartjuk magunk fölé és

üzenetünk gyanánt adjuk tovább az öröknek, fáklyavivőknek, gyermekeinknek, unokáinknak:

„Szólj, nem rettenve, mindig többet
annál, mit kér a pillanat,
tetemre hívni létigéink
s bölcsőnknel állni sorfalat.

A példa kell! Azt fölmutatni:
igazolatlan is jelen!
... Csak szél ne oltsa szép beszéded,
gyeplőn ne tartsa félelem.

Azt a nyelvet tanítsd e népnek,
mely egyetlen – kimondható:
melyen – „eső a havazással” –
a tettel összeér a szó,

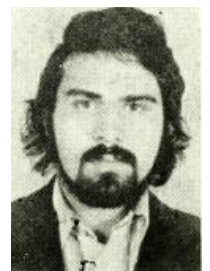
suttogd, dadogd, hitté kiáltásd:
létünk e tájon úgy örök,
ha sorssá vállaljuk a sávot,
hol a kristály már füstölög.”
(Veress Gerzson)

Köszönöm, hogy meghallgattak.

Svecné Vörös Ilona

A képek a pedagógiai
osztályok ballagásán készültek
1959-ben

Veress Gerzson
erdélyi költő

(Szül.: 1956, Sepsiszentgyörgy – megh.: 1998., ugyanott.) Rövid élete alatt négy verseskötete jelent meg. Tizenéves korától közöl, briliáns verstechnikával. Nem sikerült egyetemi tanulmányait befejeznie, újságírásból és a költészetből élt. Életének utolsó éveiben súlyos beteg, gyógyíthatatlanságának tudatában leszámol az élettel, öngyilkos lesz. Saját válogatásában *Ezer énekből vérzem* címmel jelent meg gyűjteményes kötete 1995-ben.

(Forrás: internet)

Képek a gimnázium 50 évvel ezelőtt, 1959-ben érettségizett tanulóinak fényképalbumából

(A ballagáson, valamint a tátrai, illetve prágai kiránduláson készültek.)

A bejegyzett polgári társulás új számlaszáma: 2629202880, a bank kódja: 1100 (Tatra Bank)

A pénzbeli támogatásokat a jövőben erre a számlaszámra küldhetik tagjaink és támogatóink. Erre a számlára ebben az évben az adók 2 %-át még nem lehet utaltatni!

A lapban megjelenő írásokat és képeket a szerzők honorárium nélkül bocsátják a szerkesztők rendelkezésére. A lap szerkesztését, tördelését, lektorálását és nyomdai előkészítését önkéntesek végzik, ugyancsak honorárium nélkül. Ha lehetőségei megengedik, a nyomdai költségekhez való önkéntes hozzájárulásodat örömmel nyugtázzuk.

Köszönjük!

A Komáromi Öregdiák-ba szánt írásokat és egyéb közleményeket, az új belépési nyilatkozatot **a Selye János Gimnázium, „Öregdiákok”, 94501 Komárno, ul. bisk. Királya 5** vagy a posta@sjg.sk címre várjuk.

A Komáromi Öregdiák régebbi számai megtalálhatók az Interneten, a gimnázium honlapjáról érhetők el:

www.sjg.komarno.sk/oregdiak/kezdo.htm

Komáromi Öregdiák – Hírlevél. Kiadja a Komáromi Magyar Gimnázium Öregdiákjainak és Tanárainak Baráti Köre. Belső használatra. A kiadásért felel: Dr. Bastrnák Ferenc.

A szerkesztőbizottság tagjai: Jakabné Lelkes Ilona, Oláh Imre, Stirber Lajos, Szabóné Marosi Ilona, dr. Viola Pál.
Munkatársak: Fehérné Kürthy Erzsébet, Kovács György, Bartal Mária, Béres János.
Tördelőszerkesztő: Lovász Gabriella. Nyomta a Komáromi Nyomda Kft.